

Amsterdam, 20 september 2018

Geachte Commissie,

Donderdag 18 oktober bespreekt u in het Algemeen Overleg Leefomgeving met de Staatssecretaris hoe de leefomgeving te verbeteren. Dat is belangrijk en nog steeds hard nodig. Daarom doet Milieudefensie graag de volgende verzoeken:

- Bescherm de bevolking tegen luchtvervuiling door strengere normen.
- Geef meer opties voor milieuzones, waaronder een emissievrije zone.
- Investeer in nabijheid met een mobiliteitsfonds.

Bescherm de bevolking tegen luchtvervuiling door strengere normen

“Er liggen nog belangrijke uitdagingen om de leefomgeving nog schoner, gezonder en veiliger te maken.” stelt de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat terecht in haar brief van 5 juni 2018 over de beleidsaanpak milieurisico's en omgevingsveiligheid. De normen voor luchtkwaliteit bleken deze maand wederom achterhaald. De European Court of Auditors beschreef de huidige Europese normen voor luchtkwaliteit, zoals die ook in Nederland gelden, als veel zwakker dan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en het niveau dat wordt voorgesteld op basis van het meest recente wetenschappelijke bewijs over de gevolgen voor de menselijke gezondheid. De Europese Rekenkamer adviseert daarom, net als onze Gezondheidsraad, om de normen aan te passen naar (minimaal) de WHO advieswaarden.

Nederland moet niet willen wachten op verandering in wetgeving op Europees niveau. Als we moeten wachten op landen als Bulgarije, waar weinig wordt gegeven om luchtkwaliteit, blijven Nederlanders nog veel te lang slecht beschermd. Jaarlijks overlijden maar liefst 12.000 mensen aan de gevolgen van luchtvervuiling. En dat is ook schadelijk voor de economie. Het Planbureau voor de Leefomgeving berekende dat de kosten van milieuschade jaarlijks 31 miljard bedragen, oftewel 4,5% van het BNP. Nagenoeg al deze

mensen ademden lucht in dat voldeed aan de verouderde Europese norm. Om ervoor te zorgen dat de lucht écht gezond wordt is het noodzakelijk dat Nederland zelf bindende en voortschrijdende normen vaststelt.

- *Wij verzoeken u om strengere Nederlandse normen te formuleren voor stikstofdioxide en fijnstof om de mensen in het land beter te beschermen tegen ziekte en sterfte.*

Geef meer opties voor milieuzones, waaronder een emissievrije zone

Milieudefensie is verheugd dat in het huidige regeerakkoord is aangekondigd dat er één milieuzonesysteem moet worden ingevoerd. Maar wij maken ons wel grote zorgen over de uitvoering. De regering lijkt een verbod op emissievrije zones in te willen stellen, terwijl meerdere gemeenten daarin geïnteresseerd zijn. Een emissievrije zone kan innovatie stimuleren en zowel luchtvervuiling als CO₂-uitstoot voorkomen. Het is een goede stap op weg naar 'Parijs'. Bovendien lijkt de regering de gemeente maar één smaak milieuzone te geven. In 2020 zal er waarschijnlijk geen behoefte meer zijn aan een milieuzone voor voertuigen van voor 2001. Daarmee wordt gemeenten dus geen keuze meer geboden, anders dan wel of geen milieuzone.

- *Wij verzoeken u zich uit te spreken voor de beleidsvrijheid van gemeenten om meerdere zinvolle categorieën milieuzones in te voeren, waaronder een emissievrije zone.*

Investeer in nabijheid met een mobiliteitsfonds

“Nabijheid van banen en voorzieningen is in veel gevallen belangrijker voor het snel kunnen bereiken van een groot aantal bestemmingen dan de mogelijke reissnelheid.” stelt de monitor Infrastructuur en Ruimte 2018. Werklocaties worden voornamelijk ontwikkeld op plaatsen die het best met de auto toegankelijk zijn. Dit heeft grote consequenties voor de leefbaarheid en bereikbaarheid. Door woningen en werklocaties te concentreren, bij voorkeur rond OV-knooppunten, wordt de woon-werkafstand kleiner en worden lopen en fietsen vanzelf aantrekkelijker. Daarmee wordt de gezonde keuze, ook de makkelijke keuze.

Voetgangers en fietsers gebruiken minder ruimte op straat dan automobilisten en dat is niet alleen goed voor de doorstroming. Het levert ruimte op om de stad aantrekkelijker in te richten voor mensen. Maar deze compacte steden ontstaan niet vanzelf. Bouwen in de stad is voor de ontwikkelaar vaak duurder dan in een weiland. De kosten van het

aanleggen van nieuwe wegen, publieke voorzieningen en de gevolgen van meer luchtvervuiling zijn voor de belastingbetaler. Het kan daarom veel efficiënter zijn om die meerkosten van bouwen in de stad uit infrastructuurgeld te financieren¹. Dat is nu niet mogelijk. De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur adviseert om een bereikbaarheidsfonds in te stellen². Dat is een goed idee. Dan wordt geld efficiënter besteed en kunnen er meer agglomeratievoordelen worden behaald en dat vergroot de concurrentiekracht van Nederlandse steden.

- *Wij verzoeken u om het mobiliteitsfonds ook open te stellen voor investeringen in ruimtelijke ontwikkelingen.*

Hoogachtend,

Bram van Liere

Plv. campagneleider Verkeer

Milieudefensie

¹ “Er bestaat een *bias* in het zoeken naar oplossingen met rijksinfrastructuur, ook als oplossingen op bijvoorbeeld het onderliggend wegennet, oplossingen bij een andere modaliteit of ruimtelijke oplossingen mogelijk effectiever zijn.” RLI 2018: Van B naar Anders, p. 19

² Dichterbij en sneller, RLI 2016.